

На полотні життя Надії

Тетяна Ружанська
Олеся Логвін

На полотні життя Надії

Біографічний нарис

Шкільна бібліотека
Помічнянської ЗШ №3
2017

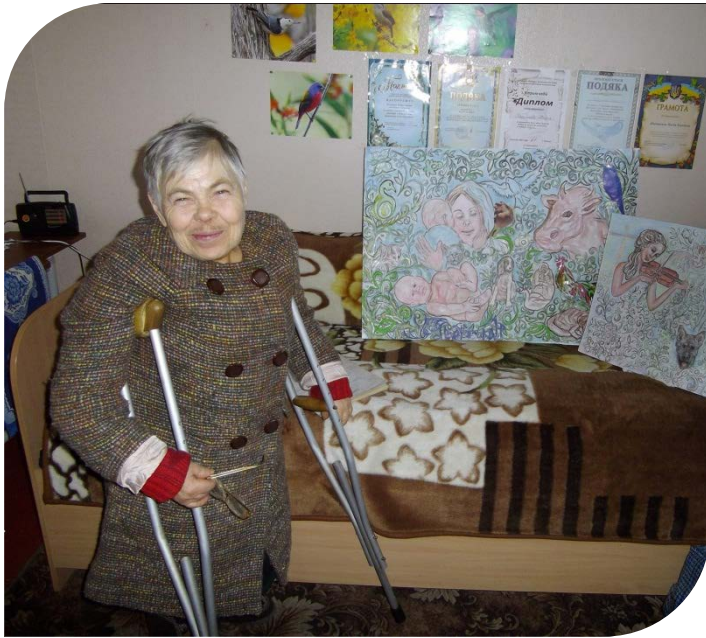
На полотні життя Надії: біографічний нарис / авт.-укл. Т.В.Ружанська, О.П.Логвін. – Помічна: Шкільна бібліотека Помічнлянської ЗШ №3, 2017. – 41 с., іл. – (Наші славні земляки).

Ця книга – коротенька історія життя дивовижної жінки, непересічної особистості, усім знайомої і, в той же час, незнайомої – художниці і поетеси Надії Падурської.

Надія Іванівна Падурська (1943) – самобутня художниця і поетеса з м. Помічної Добровеличківського району Кіровоградської області.

Непересічна особистість, вона дійшла до вершин майстерності завдяки неймовірній любові до життя й своїй несамопитій працьовитості. Її творчість – це безмежний світ почуттів, переживань, злетів і падіннь, кохання і розчарування, а ще – непоборне бажання творити щось нове, незвідане.

Незважаючи на невиліковну хворобу, що тримає її в інвалідному візку ще з дитинства, Надія Іванівна не втратила віру в людей, намагається і сьогодні, у свої поважні роки, бути корисною для суспільства. Тому і виходять з-під її рук прекрасні картини, які дарують світ і тепло, радість і спокій кожному, хто на них погляне.

*На полотні мого життя -
Ще не дописаний малюнок,
В нім біль, страждання, қаяття,
Невдачі, страхи - все з'єдналось
У різнобарвний візерунок,
Все, що було для мене цінним,
Над чим я сльози проливала,
Було несправжнім і мінливим...*

*Та чорну фарбу не візьму я,
Я жовтим визолочу сонце.
Я всю веселку сюди впишу,
Я всю печаль свою і горе
За вітром кину у віконце .*

*На полотні - яскраві квіти,
Тімн життю - маля і мати ,
І пахощів квітучих віти,
Земля і небо, і людина...*

Надія Падурська

Передмова

Батьківщина – це найдорожче, що є у людини. Не даремно вона співзвучна слову «батьки», і для кожного починається по-різному: подвір'ям дитинства, спогадами про лагідні материнські руки, сходом сонця, сяянням зірок...

У кожної людини своя Батьківщина, і кожен по-своєму любить її та пишається. Наша Батьківщина – це Україна. А найкращим місцем на землі вважаємо своє рідне місто Помічну. Бо ми тут народилися, тут живуть наші батьки і друзі.

Помічнянці люблять вулиці рідного міста: широкі і вузькі, довгі й короткі, гуркіт потягів, що везуть вантажі та пасажирів, білу акацію, розквітлу під моїм вікном та матусині чорнобривці.

Взимку Помічна вкривається білим пухнастим снігом. Зима - пора року, коли я з друзями можу пограти у сніжки. Холодно. Червоніють щоки, а з неба на мої долоні падають сніжинки...

Ми любимо помічнянську весну: буйну, неповторну. Це - квітучі сади з хрущами та бджолами, це - перелітні птахи, які повертаються з теплих країн, це – їжаки та ховрашки, які прокидаються після зимової сплячки, це – перші проліски, це – травневі духмяні конвалії, це – веселі струмки, які біжать і піняться, змивають залишки брудного снігу та несуть за собою білі паперові кораблики.

Ми любимо своє місто за тепле літо із зухвалими горобцями, які нахабно гуркотять на підвіконні, з тополиним пухом, якому радієш тільки перший день, пухом, який вкриває землю, потрапляє в очі та ніс, заважає вільно дихати.

Любимо ставки з мальовничими берегами, увінчаними вербами, рибалок-оптимістів, які можуть просидіти майже весь день за ловлею окунів... і повернутися додому без улову, але у хорошому настрої. Любимо суницю на галявинці, коли не звертаєш увагу на укуси комах і радієш кожній ягідці, а ще - тріскотню цвіркунів, щебетання жайворонків та курликання лелек.

Любимо міську осінь з її вкритими у золото і багрянець деревами, ранковими туманами. Любимо палити вогонь і смажити шашлики.

Любимо свою Помічнянську школу №3 – прекрасну у всі пори року.

Ми пишаємося тим, що живемо в місті з такою багатою історією. Нашим пращурам неодноразово доводилось відбивати загарбників та захищати рідні оселі від чужинців.

Не можна не любити помічнянців: чесних і відповідальних, працьовитих і талановитих, веселих і добрих, принципових і, навіть, дещо самозакоханих і дуже патріотичних. Пишаємося видатними та героїчними земляками, які є прикладом для наслідування.

Ця книга – коротенька історія життя дивовижної жінки, непересічної особистості, усім знайомої і, в той же час, незнайомої – художниці і поетеси Надії Падурської.

Впевнені, дехто обов'язково спитає: «Чи то була не та жіночка, що колись постійно випасала кіз у полі за містом, і весь час щось малювала?»

«Так, - відповімо, – але малювала вона не «щось», а те, чим жила, що бачила й відчувала: малювала життя!»

Коли вже перший сніг припорошив жінці волосся, взялася за пензель та фарби. Дивні картини малює Надія, незвичайні. Більше двох сотен картин – такий творчий арсенал художниці. У свої поважні роки Надія Іванівна продовжує жити творчо, хоча це й вдається їй з трудом: пише вірші, картини, виставляється в картинних галереях та музеях району, області, столиці. У цьому велику підтримку їй надають друзі, волонтери.

Фахівці стверджують, що творчість Надії Падурської стоїть поряд з творчістю Марії Примаченко та

Катерини Білокур.

А ще її називають кіровоградським Ван Гогом, у творчість якого закохана Надія Іванівна.

«На полотні мого життя...»

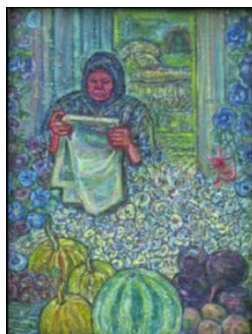

Народилась Надія Іванівна Падурська 26 квітня 1943 року в м. Помічна Добровеличківського району.

Надія часто згадує майже зруйновану хату, в якій, коли йшов дощ, звідусюди текла вода і потрібно було по всій хаті розставляти миски. Жили Падурські недалеко від залізниці. Надійка змалечку чула гуркіт потягів. «Мати, - згадує Надія Іванівна, - була завжди старою, п'ятдесяти років; у мене були майже дорослі брати». Була ще й сестричка, але загинула під колесами потягу.

Маленька Надія в ранньому дитинстві росла здоровою, швидкою, веселою і життєрадісною. У родині вона була наймолодшою дитиною. Як їй розповідала її мати, дівчинка любила вилазити на дерево й співати там пісні. Та біда трапилася тоді, коли її ніхто не чекав. Коли Надійці було 5 років, вона вилізла на дерево, що росло посеред двору, впала з високої гілки і пошкодила хребет. Ось тоді, за словами Надії Іванівни, «світ мій звужився до ліжка, до якого я майже прикута і зараз».

У важкі повоєнні часи мати самотужки виховувала дітей, дуже важко працювала, щоб якось їх прогодувати. Часто перепадало їм стусанів від неї через якусь невиконану роботу чи пустощі. Пізніше Надія розповідала про нелегке життя своєї мами: «Вона пережила і страшний 33-й, і так боялася голоду, війни. Бо їй, сироті, довелося піднімати одній ще двох братів і сестру, коли ще їй не було й 15-ти. Вона вже коло нас, дітей, навчилася читати самотужки і перша моя картина була про неї: на фоні червоного неба сидить стара моя ненька і вузлуватими натрудженими пальцями тримає газету: вона так вірила владі, партії, вона вірила всьому, що писалось в тих газетах. Вірила і чекала, що може ж, колись і вона буде спокійною. Вранці, ще поночі, ішла в довгу

чергу за тими грамами хлібця. Коли, було, впаде крихта зі столу чи, не дай Бог, огризок хтось лишить, піднімала лемент і плач: «Ви не пережили, не знаєте, як я пухла з голоду». І той попіл 33-го стукав у серце, він стукав і в наші серця.»

Дівчинці не довелося пізнати материнської ласки. Надія з сумом згадувала: «Моя поява на світ її зовсім не радувала, бо ніколи вона мене ні разу не приголубила, не поцілувала...»

Часто дівчинку замикали вдома одну. Її товаришем був кіт, якому можна було виплакати свій біль. Ще одним другом був добрий пес, який радісно крутив хвостом, побачивши Надійку. Неподалік стояла свиноферма, куди кіньми підвозили воду й корми.

Красиві й розумні коні на все життя закарбувались у пам'яті, їх залюбки малювала на полях газет чи списаних зошитів.

Надійчин батько (а він так хотів дівчинку) загинув на війні. Мати постійно страждала, «щоначі перегортаючи жовті трикутнички листів... А вранці вона вставала чорною, як земля». Довго таке життя не могло продовжуватися, тому вона, підкошена важкою працею і душевними стражданнями, злягла на цілих дванадцять років.

Надія ніколи не бачила свого батька, але спочатку, як і всі діти, малювала його в своїй уяві, а потім – на картинах, і мріяла про те, що одного прекрасного дня батько повернеться, «...скине

пілотку, зніме заплічний мішок, підкине мене аж до стелі і дістане хлібчика «від зайця»... Він мене відразу упізнає».

Весь тягар ліг на середнього брата Миколу, тому що старший брат Льонька на той час перебував у в'язниці «на отих страшних гулагах і магаданах. В період окупації він захотів допомогти матері, і в тринадцятирічному віці почав працювати (визивним). Треба було ночами, по непролазному помічнлянському болоті, викликати машиністів на роботу... Та коли прийшли «наші», уважні сусіди донесли, кому треба. І забрали Льоньку...»

«Я росла, як бур'ян при дорозі. Постійно хотілося їсти. Їла пуп'янки, зелені ягоди, бур'ян «калачики». Дитинство не хочу згадувати, це така печаль. Справжнє диво Господнє, що я вижила, змогла закінчити школу».

Однокласники Надії згадують, як важко було дівчинці навчатись у школі: «У перший клас Надю приносили на руках, самотійно вона змогла ходити лише у старших класах, після кількох серйозних операцій».

Надія гарно вчилася в школі, але найкраще їй вдавалося малювання. Цей талант дівчинки оцінили в школі і учні, і вчителі, тому ласкаво називали її – Надя-художниця. Можливо, якби вона вступила до художнього училища, доля склалася б по-іншому, але важка хвороба і ще тяжче матеріальне становище сім'ї не давали змоги навчатися далі.

Надія Іванівна згадує: «Я не знаю, як я тільки закінчила школу, ледве тягала портфель, так уже не могла ходити. Оте ушкодження, так все зросло, випирають під грудьми, наче ножі два ребра, ніхто мене не лікував, навпаки, мати думала що нарешті, її і мої муки закінчаться. Коли обласний ортопед, що приїхав з Москви, оглядав знімок, він сказав: «Милиці і корсет. До кінця.» І взагалі, сказав він: «Вперше в своїй практиці довелося мені побачити такий

«випадок», бо такі як ви, з таким хребтом («S-образный позвоночник»), тільки очима водять. А ви ще й малюєте». І навіть попросив намалювати його портрет. Я не знаю, як це у мене виходило, малювати я любила, але по-справжньому вже взялася за пензлі, коли мені було за сорок з гаком».

Першим місцем працевлаштування Надії став кінотеатр «Мир» у місті Помічна. Дівчинку, яка щойно закінчила школу, взяли на роботу художником-оформлювачем. Малювала афіші, оголошення, стенди. А одного разу зайшов колега, глянув, як замурзана дівчина борсається з пензлями й фарбами, і вирішив допомогти.

«Ти не правильно робиш, – сказав. – Тут міркувати треба, ось дивись!» Це був перший професійний урок, який отримала Надія Падурська.

Все життя вона шкодувала, що не мала можливості вчитися далі. Кожен її день починався з подолання болю, забути про який допомагало малювання. Багато років вона малювала афіші й кадри з фільмів, до поки дозволяли ходити хворі ноги й хребет. А ще Надія ліпила різноманітні фігурки з пап'є-маше. Знайомі вмовили дівчину продавати свої поробки на станції біля вокзалу. Одного разу з московського потягу вийшов викладач мистецького факультету Московського народного інституту культури. Він побачив її роботи і купив, порадивши навчатися заочно.

Надія відсилала свої малюнки, отримувала поради з коментарями, малювала, вчилася, і взагалі, свою майстерність удосконалювала, як могла: займалася самоосвітою, писала (і зараз пише) вірші.

У 80-х роках познайомилась з кіровоградським художником В. Плітіним, а згодом - з бібліотекарем Кіровоградської обласної універсальної бібліотеки ім. Д.Чижевського Еллою Янчуковою, які дали їй багато професійних порад та переконали повірити в те, що вона може бути

професійним художником.

Надія Іванівна ніколи не бачила й не відвідувала ніяких виставок, не бачила живих картин. Але одного разу їй на очі потрапив альбом Катерини Білокур. Відкривши його, Надія забула про свої болі і сльози, адже з кожної сторінки їй усміхалися ромашки і жоржини, мальви з чорнобривцями, айстри та нагідки, переповиті виноградом і крученими паничами. Вони, ніби живі, виростали на сторінках книги.

Все вмістилося в серці співучому:

Мальви і жоржини з паничами

Крученою в'яззю обійнялись,

Айстри, чорнобривці і ромашки

З калиновим цвітом обвінчались...

Надія почала пильно придивлятися до кожного пелюстка, квіточки - так хотілося малювати. Їй нічого не треба було, тільки б у спокійному оточенні служити мистецтву, сповна віддаючи йому душу.

А ще – хоча б краплину кохання, і щоб у цій любові були і ранкові зорі, і юна весна, і квітуча вишня. Щоб вуркотіли голуби й чувся голос хлопця, що тулиться до дівчини. Яке то щастя бути коханим!

Я сонячний промінь отут намалюю...

Дівчину із милим в зеленій діброві,

Любов намалюю в своїй я картині...

Багато своїх творів Надія Падурська присвятила темам родини, материнства й дитинства. Можливо, будучи обділеною в дитинстві материнською ласкою, всі свої почуття виплескувала на картинах: щаслива родина, мати з дитям на руках. На її картинах все зрозуміле, рідне й близьке. І все ж, якщо глибше помислити над роботами художниці, можна віднайти те, що ми називаємо спадкоємністю поколінь, тугу за рідною домівкою і біль, який приносить жінці нереалізована жага материнства.

Надія Іванівна Падурська - ця мужня, хвора жінка, - народила сина, але, на жаль, із-за тяжкої хвороби доглядати і виховувати його не могла, тому хлопчик жив і навчався в інтернаті. Сьогодні він – дорослий, одружений, має дітей, а Надія Іванівна - онуків. Всіх їх любить, молить у Бога для них благодаті, здоров'я та хорошої долі.

На полотні - яскраві квіти,
гімн життю - маля і мати ,
І пахощів квітучих віти,
земля і небо, і людина...

А поряд, знову ж таки, друзі наші менші - котики, півники, собачки... і квіти – багато квітів, і батьківська хата під солом'яною стріхою. І все це – таке сонячне і життєрадісне.

Намалюю ще отут барвінок,
З голубими квітами, хрещатий,
Щоб завжди усі були здорові,
щоб ніколи не журилась мати.
А на цій, дивіться ось, картині
Навіть слон змальований у мене,
Ось змія, ось їжачок, ось зайчик.
Там зліта орел, а там журавлик...

Світ художниці цікавий і непростий. Вона має свій оригінальний художній стиль (дехто називає його «наївним мистецтвом» за простоту, щирість, дитячість). Але насправді – це самодіяльний

народний живопис, сповнений глибокої народної мудрості і великої своєрідної культури зображення.

Твори Падурської різноманітні. Надія Іванівна любить повторювати, що вона хоче відчувати себе частиною природи, яку їй найбільше хочеться малювати.

З кошеням і себе намалюю,
Ще й козу намалюю й собаку,
Потім ще намалюю телятко,
І криничку в дворі, і стіжечок.

А ось на іншій картині намальований хлопчина з такими величезними, розумними очима, що замріяно вдивляються у цей світ. «Треба дивитися на світ очима дитини і помічати тільки цікаве й смішне» - одне з улюблених висловів Надії Іванівни.

Її роботи вирізняються своєрідною манерою сприйняття навколишньої дійсності й передачею кольорів. Спеціалісти порівнюють їх з найтоншими художніми вишивками. Якщо уважніше придивитися до полотен, то можна побачити, що колорит картин створюється гамою тисяч і тисяч окремих мазків, які, доповнюючи один одного, створюють неповторність і оригінальність взагалі-то звичайних композицій. Надія не любить темні кольори. Її улюблені – кольори сонця, неба, трави, ранішньої зорі - кольори життя, свободи й надії. В цьому й полягає самотність техніки виконання художниці.

І хоч плачу в неділю і в будень,
Та я чорної фарби не візьму,
Я дістану веселої фарби
І айстри з півниками тут намалюю.
А над ним бджілок роботящих,
Потім ще домалюю метелика,
Павука у своїм павутиннячку,
Домалюю внизу чорнобривці,
А по тину ще й хмелю зеленого...

Особливе місце в творчості художниці займає тема війни. Наприклад, робота під назвою «Не для війни», зображає щасливу родину: маму, батька й маленьких дітей. А поруч «садок вишневий коло хати».

Важким тягарем лягають на душу жінки сьогоднішні події в Україні, збройний конфлікт на Донбасі. Вона переживає за кожного бійця, молить Бога за кожную сім'ю, яка відправила на цю безглузду війну когось зі своїх рідних. Плаче разом з матерями, сини яких уже ніколи не повернуться до рідного дому. Вірить, що настане день, коли замовкнуть гармати і на нашу багатостраждальну українську землю зійде благословення і спокій.

Крім хисту до малювання, Надія Іванівна Падурська має здібності до віршування. Вона охоче пише вірші на різні теми. Буває, присвятить рядки артистам, які приїздять до ветеранів із концертом, або комусь із медперсоналу.

Усе частіше замислюється над сенсом буття, переживає за долю України та свого народу. Цілу поему присвятила поетеса Марусі Чурай, чії пісні любить співати. Кілька товстих зошитів, списаних акуратним почерком, – це щира сповідь людини, чистої душою. Читаючи свої вірші, Надія Іванівна світлішає обличчям і ніби стає молодшою. Інколи її голос зривається й очі наповнюються слізьми, і тоді ніхто з присутніх також не може утриматися від сліз.

Яке то щастя – дихати, ходити.
Чому цього так не цінують люди?
Нехай вам Бог пошле усіх любити,
Хай Віра і Любов із вами буде.
Яка б печаль на душу не лягала,
Шануй усе, що ти сьогодні маєш,
Нехай тобі його не буде мало,
Усе віддай, що взяв – ти людям помагаєш.

Твори Н. Падурської входять до збірок віршів поетів Кіровоградщини, Добровеличківщини - «Зоря материнства» (2005), «Квітне пролісок цвітом блакитним» (2008).

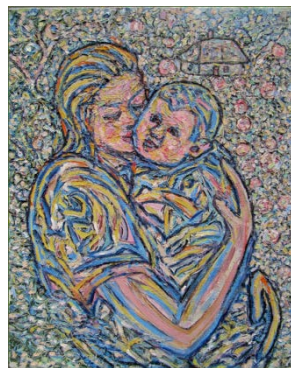
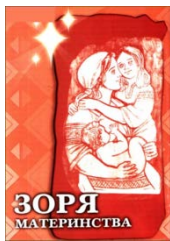
А ще ця талановита, немолода, хвора, але мужня жінка постійно посміхається, цього ж бажає і нам.

Ось її слова: «Але ж сказав Дейл Карнегі: «Посміхайтесь, бо завтра буде ще гірше». І Бог нам заповідав: «Завжди радуйтеся». По-єврейськи це звучить так: «Ніт чедайге»: отже, якщо блисне сльоза у людини, що дивиться на мої картини значить, зачіпила за живе я ту заповітну струну, яка живе у кожній людині, хоч вона не чує її звуків, і моя картина, торкнула серця оту срібну ниточку, значить я працюю не марно, значить звучить і моя струна в моїх картинах... Нехай навіть хтось відпочине душею, споглядаючи мої картини, або ж усміхнеться, значить за моїми мазками вони знайшли щось своє, і моє те, що не здійснилося».

Якщо в когось серце спочине,
Хтось зрадіє, своє щось відчувши,
А в моїх прочитає картинах
Мій неспокій, мій біль і тривогу
Про природу, братів наших менших,
(може, навіть, заплаче тихенько),
Значить, я працювала не марно,
Значить, все ж таки щось та й здійснилось!

Та одна щаслива мрія Надії Іванівни, все ж таки, здійснилася у вересні 2009 року, коли у Світловодську проводився Перший міський відкритий фестиваль для людей з обмеженими фізичними можливостями «Вітрила надій». Вона брала в ньому участь і навіть отримала подяку не лише за участь, а й за нескореність духу і гідний приклад любові до життя і мистецтва.

Не всі вірили, що такі життєрадісні картини написані цією маленькою, тендітною жіночкою, яка так тонко відчуває почуття людей, їх внутрішню красу. «Квадратик полотна в рамці – це мій храм Добра, Гідності, Правди. Я відчуваюся тут людиною», - казала Надія Іванівна.

Своє життя Надія прожила з важким фізичним болем, але творчо: писала вірші, картини, мала виставки у картинних галереях та музеях району, області, столиці.

У 1987 році у Києві на республіканському вернісажі у рамках II-го Всесоюзного фестивалю самодіяльного і народного мистецтва було представлено частину її творів. За участь у виставці нагороджено дипломом та медаллюю.

Перша персональна виставка Надії Падурської відкрилась у Кіровоградському художньому салоні влітку 1989 року. Скільки було сказано добрих слів і побажань Надії Іванівні, її творінням. «Сльози набігають на очі, - згадувала Надія, - якби вони знали, ці вельмишановні добродії, як мені живеться на цьому світі, як багато я чую слів: «Вона ще малює». Страшно стає, коли бездумно гублять природу, тварин, не має більше жалості в людей, нема милосердя, тільки байдужість, але ж коли читаєш слова любові і вдячності..., їй Богу, хочеться жити, сміятися – така радість, хочеться ще працювати попри біль, сльози, образи...»

У 1999 році її картини представлено на виставці у рамках Всеукраїнського огляду народної творчості.

У 2002 році - на виставці в Київському педагогічному коледжі.

У 2003 році Надія Падурська - лауреат Обласної виставки образотворчого та декоративно ужиткового мистецтва, присвяченої 12-й річниці Незалежності України, а в жовтні 2003 року стала

переможцем обласного туру Всеукраїнського фестивалю творчості людей з обмеженими фізичними можливостями у номінації «Художня творчість».

У Добровеличківському районному краєзнавчому музеї художній всесвіт Надії Іванівни представлений у 2004 році під назвою «Моє мистецтво тобі, Україно», у 2005 році «Бережи іскру Божу» та у 2011 році на виставках до Дня художника, до Дня Незалежності України, Міжнародного дня інвалідів.

Картини Н.Падурської унікальні, можливо тому, що майстриня живе ними, це її «точка опори». Вона любить повторювати: «...Рада я, що хоч тут ніхто на мене не тисне, тільки у своїх стінах і на своїх полотнах я вільна, як Бог, і можу малювати все, що мені хочеться».

Саме під такою назвою - «На своїх полотнах я вільна, як Бог...», - у 2015 році в Кіровоградському обласному художньому музеї була представлена виставка творів Надії Падурської

Дві картини з експозиції Надії Падурської з історико-краєзнавчого музею Помічнрянської ЗШ №3 передано на зберігання до Кіровоградського художнього музею.

19 квітня 2017 року в Помічнрянському палаці культури відбулась персональна виставка Н.Падурської «На полотні – мій Всесвіт» представлена Добровеличківським районним краєзнавчим музеєм, яка містила 32 картини художниці її грамоти та дипломи, ескізи, малюнки, портрети, фотографії, які художниця передала на зберігання. Крім цього, продемонстровано документальну кінострічку «Храм добра Надії Падурської».

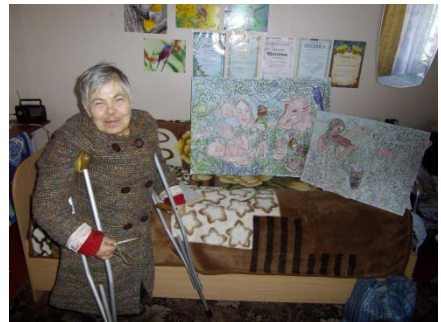
Виставку відвідали учні помічнянських шкіл, учасниці клубу «Надія», жителі міста.

Більше 200 робіт складає творча колекція самодіяльної художниці. Її роботи можна побачити в експозиції Яготинського краєзнавчого музею поруч із творами славетної Катерини Білокур, в Київському педагогічному коледжі ім. Грінченка, в Кіровоградській обласній універсальній бібліотеці ім. Д.Чижевського, Помічнянських школах.

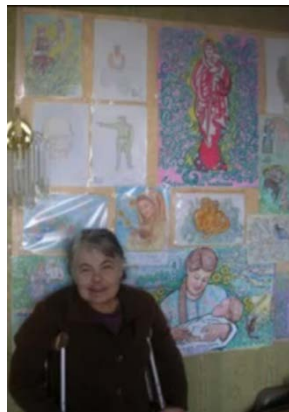
Картини Надії Падурської також знаходяться у приватних колекціях помічнянців, жителів США, Японії, Німеччини, Філадельфії.

Через погане самопочуття та прогресуючу хворобу, постійну необхідність медичної допомоги, з 2008 року Надія Іванівна мешкає у Власівському пансіонаті для ветеранів війни та праці з геріатричним відділенням в Світловодському районі Кіровоградської області. Скромно живе (з недавнього часу - одна) в маленькій кімнатці, де знаходиться і міні-майстерня, а це означає, що можна сконцентруватися на творчості.

Декілька останніх років вона й не сподівалася, що знову візьме в руки олівець і фарби. Аж тут, коли на Новий рік подарували стосик паперу і пензлі, раптом згадала минуле й почала малювати. Щоправда, не масляними фарбами, а акварелями. Так, в очікуванні весни, намалювала кілька десятків цікавих робіт. Їхня тематика різноманітна: є й улюблені котики з собачками, і Коза-Дерева, і закохані пари, і казкові диво-птахи.

Останнім часом Надія Іванівна малює портрети. Переважно людей, які знаходяться поруч з нею в пансіонаті - з різними, часто важкими долями.

Надія Падурська дуже щаслива, коли її навідують друзі, чи просто знайомі. Вона всією душею лине до роботи, до людей, і в цьому її життєва потреба.

Як тягне мене до людей,
Я заглянути в очі їм хочу,
Зупинити їх намагаюсь.
Та біжать і не чують, не бачать,
Бо свої докучають проблеми.

І все ж, попри всі нотки зневіри й розчарування художниці, її картини дихають величезним оптимізмом, вірою в минущість злого, недоброго, торжества добра над злом.

Чи не тому творчий світ Надії Падурської такий щедрий на сонце, на квіти, на тепло людської душі?

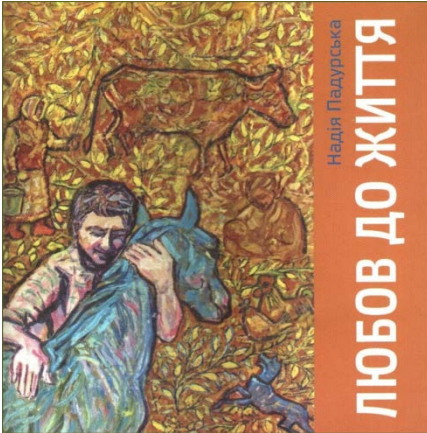

Чи не тому Надія Іванівна й сьогодні, у свої поважні роки, повна оптимізму, наснаги до життя й творчості?

(Спеціально не вказую вік. «Як будете щось писати про мене, не кажіть, скільки мені років. А то ще люди подумують, що я стара. А в мене ж іще стільки планів...», - завжди просить Н.Падурська).

Вражає і захоплює сила духу цієї дивовижної жінки, яка може слугувати прикладом для багатьох із нас – здорових, сильних, молодих.

У своїх віршах і на картинах Надія Падурська живе, страждає, вірить, літає, кохає й надіється, намагається бути активною частинкою суспільства. Так завжди було, є і буде, коли ти даруєш любов і турботу тому, хто її потребує, душа стає чистішою і світлішою, а серце радіснішим. І в Надії Іванівні це – насправді так.

Приховані таланти має кожен, просто не завжди у нас є час і можливості знайти їх у себе. Чим ближче знайомишся з Надією Падурською та іншими людьми з обмеженими можливостями, тим виразніше усвідомлюєш, яким повним і насиченим життям вони живуть. І мимоволі ловиш себе на думці, що не вони, а ти – інвалід, і відразу стає соромно за скигнення і нарікання, за виявлену не один раз слабкість.

Талант – це подарунок від Бога. За долею Надії Іванівни, за кожним її віршем, кожною картиною стоїть величезна сила духу, подвиг, який здійснюється на протязі більшої частини життя.

На полотнах майстрині - її світ – до болю реальний і на диво одухотворений. У ньому стільки знайомого, рідного, традиційно народного і, в той же час, піднесеного, філософського – єднання людської душі з усім живим і неживим, мудрим і просто вічним, як вічні біль і мука, радість і спокій...

А ще - неймовірна туга за рідним домом, за Помічною – найріднішим куточком на землі...

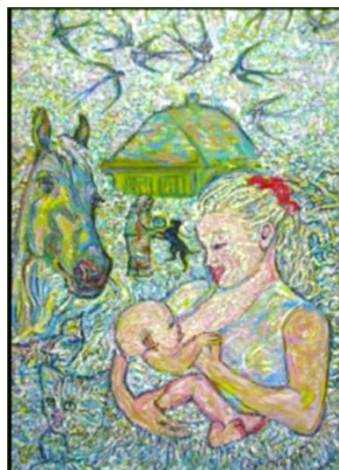
Тож побажаємо нашій талановитій землячці здоров'я, творчого натхнення, довгих років життя, вірних і щирих друзів, а зі сторони влади – постійної уваги і турботи.

Хай ніколи не згасає безмежний і загадковий всесвіт Надії Падурської!

1. Корінь А. Це все до кінця зі мною [Текст] / А.Корінь // Кіровоградська правда. – 1999. – 22 серпня. – С.4.
2. Лапа Л. Талант – то її нагорода [Текст] / Л.Лапа // Сільське життя. – 2005. - №91. – 12 листопада. – С.4.
3. Макей Л. Надія Падурська: Хочу намалювати щось світле, як мамина колискова [Текст] / Л.Макей // 3 перших уст / Новини Кіровоградщини. – 2014. - 04. – Режим доступу: <https://zpu.kr.ua/kultura-2/399-nadiia-padurska-khochu-namaliuvaty-shchos-svitلة-iak-mamyna-kolyskova>
4. Макей Л. Художниці, яку називають кіровоградським Ван Гогом, виповнилось 72 роки [Текст] / Л.Макей // ZLATORIL: усі новини Кіровоградщини. – 2015. – 21.04. – Режим доступу: <https://zlatopil.com.ua/life/item/3776-khudozhnytsi-iaku-nazyvaiut-kirovohradskym-van-hohom-vypovnylosia-72-roky>
5. Падурська Н. Любов дожиття: альбом / Н.Падурська. – Кіровоград: ТОВ «Імекс-ЛТД», 2015р.
6. Падурська Н.І. Поезії / Н.І.Падурська // Квітне пролісок цвітом блакитним : зб. творів поетів та прозаїків Добровеличківської районної літ. студії «Пролісок». – Добровеличківка: ІВО «Сільське життя», 2008. – С.147-151.
7. Проскаченко Л. Пісня в кольорах [Текст] / Л.Проскаченко // Сільське життя. – 2004. – 8 січня. – С.3.
8. Селезень В. Частіше згадуймо: життя прекрасне... [Текст] / В.Селезень // Кіровоградська правда. – 1990. – 4 лютого. – С.2-3.
9. Френчко Л. Мир за окном [Текст] / Л.Френчко // Ведомости. – 2009. – 27.11. – С.6.; 4.12. – С.7.
10. Френчко Л. Найти минуты радости в судьбе: відеопроєкт «Світ у чуттєвих образах. Надія Падурська». Ч.5. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=bm8UYux51jI>

Картини Надії Іванівни Падурської

Поезія Надії Падурської

Подивись

Подивись, чи живе щось в природі для себе
Птах під небесами, на землі тварина —
Все, що повзає, що бігає, стрибає —
Всі себе для когось витрачають.
Силу своїх атомів, енергію...
Квіти аромат свій видихають,
Розкриваючи красу свою невимовну.
Сонце промені свої ласкаво посилає —
Все благословінням переповнене.
Океан збира джерел потоки,
Води всіх річок вбирає в себе,
Щоб дощем рясним на землю впасти,
Щоб цвітінню силу дати з неба.
Принцип віддавання і любові
Бачимо у всьому, лиш людина
Того принципу не хоче бачити.

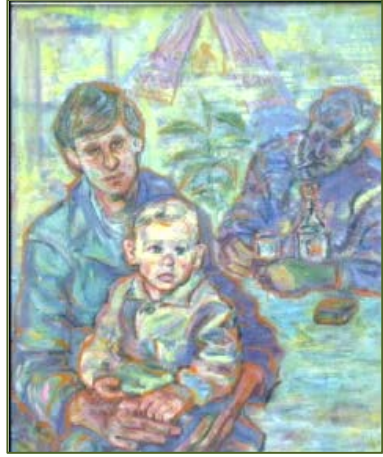
На полотні мого життя...

На полотні мого життя —
Ще не дописаний маляунок.
В нім біль, страждання, каяття,
Невдачі, страхи — все з'єдналось
У різнобарвний візерунок.
Все, що було для мене цінним,
Над чим я сльози проливала,
Було несправжнім і мінливим...
Та чорну фарбу не візьму я,
Я жовтим визолочу сонце.
Я всю веселку сюди впишу ,
А всю печаль свою і горе
За вітром кину у віконце .
На полотні — яскраві квіти,
Гімн життю — маля і мати ,
І пахощів квітучих віти,
Земля і небо, і людина...

Нема нічого нового під сонцем

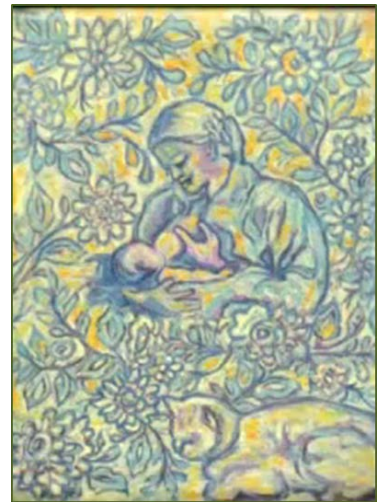
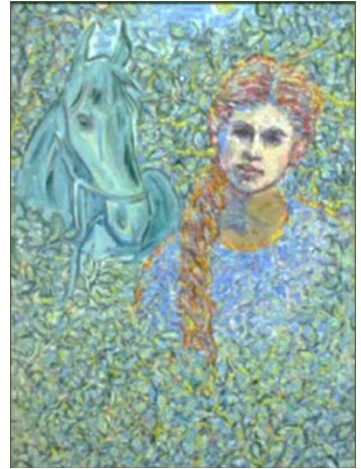
Нема нічого нового під сонцем.
Усе те саме, з самого початку,
Хіба, що тільки ми... Сучасні дуже...
Ті їздили волами. Ми — мчимо!
Ми летимо, та все одно. Байдуже.
Бо брешуть і крадуть усі так само.
І заздрять і ненавидять –
чи бідні, чи багаті
Нема нічого нового під небом ,
І Каїн досі убиває брата.
Нам все та завжди щось болить,
Чогось не вистачає, заважає
Смертні ми, тож, мабуть, так страждаємо,
І все людське життя - суцільний біль.
Та хіба можна звикнути до болю?
Що це таке? Благословення чи прокляття?

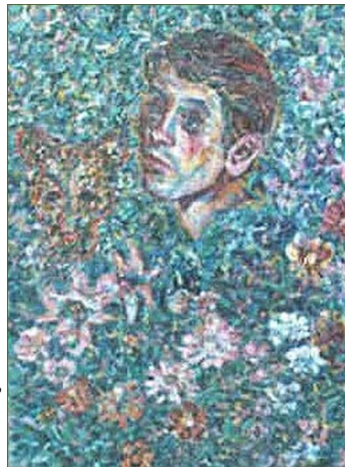
Дитя з'являється на світ — кричить.
Вмираємо — і теж від болю плачемо...
Ніхто не хоче, і ніхто не любить,
Щоб біль той дошкуляв і корчив тіло.
Ми боїмося скрути, горя, смутку...
Як запобігти, щоби не боліло? !
Як страшно, коли зраджує коханий.
Зітхаємо: хоча б та день без болю.
І як зарадити, і що вже тут поробиш,
Як ворогом найближчий друг нам стане...
Ми в небезпеці, нам погано ...
Гортаю сторінки Священного писання —
Лежать листи для нас тут незадіяні...
Велика книга болю і страждання...

Пам'яті Катерини Білокур, художниці із села Богданівки

Всі стояли, ніби зачаровані,
Язиками цокали... і плакали...
«Жінка у кухвайці»...--
Всі шоковані,
Бо й освіти у художниці ніякої.
На картинах - квіти дивовижні,
На пелюстках — переливи неба ..
Глядачі вимогливі в Парижі -
їм щось вишукане, незвичайне треба.
Важкість грона виноградного співає,
І п'янить, дурманить цвіт настурцій...
Звучить природі пісня величава,
Усе навкруг нуртує, оживає.
Квіти ті, що на луках,
Що на полі, в саду, на городі -
Там таке розмаїття,
А вона ніби їх посплітала
У вінки і в букети ті квіти -
Буйна щедрість уяви.
На полотнах майстрині —
Вся природа Богданівки
Ніби в присмерках синіх ,
Чорні руки селянки —
Вона пряла і ткала,
І садила, й ростила,
І білила, й копала
І, щоб мати не кляла, ховалась ...
Тільки трапиться вільна часинка
Десь в кутку крадькома малювала,
Глибина, таїна нерозгадана,
Мова вітру і шепіт берізки,
Дереvence над високою кручею —
Все вмістилося в серці співучому:
Мальви і жоржини з паничами
Крученою в'яззю обійнялись,
Айстри, чорнобривці і ромашки
З калиновим цвітом обвінчались,

В синіх смерках, повіті туманом,
Оповіті серпанком, як казкою,
Кавуни й горобина, і півники ,
Оповіті любов'ю і ласкою,
Квіти в'ються по тину,
І парує димком картоплина,
І крайчик від хлібчика житнього,
І на денці дзвіночка — краплина -
Усе матеріально, скрупульозно ,
Прозорі чисті фарби.
Через довгу холодну зиму тяжко хвора,
Через сиру сльотаву довгу осінь
Вона ішла від квітів і до квітів ,
На полотно красу їх переносила,
Навіть люди, геть далекі від мистецтва,
Не залишаються байдужими і злими,
Бо квіти ті заповнюють ество їх,
Любов'ю і теплом наповниться їх серце.
Деревій, меліса, васильки,
Головки маку, всі пахучі трави:
Пижмо й полин, і рута - м'ята
На її картинах оживають,
Глядачі вимогливі в Парижі,
Та такого ще вони не бачили...

Засоби масової інформації про Н.І.Падурську

Лариси ЛАПА

Талант – то її нагорода

Щойно картини нашої землячки Світлани Малишевої було знято у виставковому залі краєзнавчого музею, як вже вдруге готували виставку картин Надії Падурської. Саме в цей час мені довелося забігти до музею у справах. Заклопотані, зайнятий кожен своєю роботою, працівники закладу поралися біля цілої низки картин Надії Іванівни: один лагодив рамки, другий - готував надписи, а інший - планував розташування картин. А мені цікаво було спостерігати за тим, як вони, хранителі історичних цінностей, бережно відносяться до подарованих їм полотен відомої художниці. І від того на душі стає приємно і затишно. Кожна картина - ніби кришталева річ, у якої є своє місце.

Поки хазяї поралися, я змогла переглянути роботи, які готували до виставки. Більшість картин експонується у нас вперше.

Всього близько ста робіт складає творча колекція самодіяльної художниці Падурської Надії Іванівни, нашої землячки, жительки міста Помічна.

Своєрідний стиль виконання приваблює глядачів під час виставок, які неодноразово проводилися в області та в Києві і ось уже вдруге у Добровеличківському краєзнавчому музеї.

28 жовтня до районного музею завітало багато гостей, прихильників живопису Н. Падурської. У виставковому залі було людно. Дорослі і діти спілкувались між собою, про щось тихо гомоніли. Червона стрічка відділяла всіх від того неповторного мальованого світу, вірніше, внутрішнього світу самої художниці. Все, що твориться в її душі, вона намагається втілити в свої

картини. Її картини - жага до життя, до всього живого і до самої матінки природи.

Всі з нетерпінням чекали тієї хвилини, коли, нарешті, зможуть підійти ближче до полотен художниці. Роздивитись, навіть коли підходиш, хочеться доторкнутися до них - як то одержується така дивовижна мальована краса. Техніка малювання у майстрині особлива. Вона пензлем або навіть «квачиком» наносить фарби на полотно.

І ось до зали потихеньку, з допомогою милиць прямує ця незвичайна жінка. Вона маленька, тендітна, скромна... Шкода, звичайно, - обділена здоров'ям, та як нагороду має талант. А талант і справді незвичайний: вона і малює, і пише вірші, і гарно співає.

Будучи самотньою і прикутою до ліжка, вона позбавлена людського спілкування, але ця людина має величезне бажання бути активною частинкою суспільства. І ось тому сьогодні вона тут, серед усіх нас, своїх прихильників.

Багато добрих і теплих слів лунало на адресу майстрині. Її вітали заступник голови райдержадміністрації В. Гринюк, директор музею В. Грінченко, завідувача методичним кабінетом Н.Климчук, керівник районної літературної студії «Пролісок» Н.Коцюк, секретар виконкому Поміч-нянської міської ради І.Фідальго.

Зокрема, Василь Іванович Гринюк відзначив, що Надія Іванівна - надзвичайно талановита художниця. «Дивлячись на картини, кожна з них навіює нам якісь спогади, якісь бажання, але разом з тим все це говорить про те, що кожному з нас треба жити на цьому світі, переборювати труднощі, радіти, бачити і цінувати те, що нам дісталось... Ми повинні вміти одержувати задоволення від побаченого».

Василь Іванович розітнув символічну стрічку, шматочок якої вручив Надії Іванівні, а також вручив їй від райдержадміністрації

та районної ради грамоту за її творчість та майстерність, яка так нелегко дається цій талановитій, сильній духом жінці.

Сама ж Надія Іванівна розповіла нам, як тяжко жити на цьому світі, коли ти обділений здоров'ям, зачинившись у чотирьох стінах, відгороджений від навколишнього світу, будучи позбавленим всіх радощів життя, намагаєшся на своїх полотнах залишити часточку своєї душі, душі, в якій завжди живе віра та надія. «Те, що думаю я, чим я живу, я намагаюся донести і показати людям. До того ж не всі із розумінням відносяться до мого живопису - мого малювання. Малювання - це дуже клопітка робота, а тим більше, коли ще й маєш букет хвороб, дуже втомлюєшся. Хтось із древніх сказав: «Велико ли дело, работают лишь два перста, а болит все тело...» Так воно і є. Ніде правди діти».

Але сила волі і бажання жити, творити, дарувати людям добро в цій жінці перемагають всі біди, труднощі, негаразди життя. І ось результат маємо. Які чудові, своєрідного написання картини красуються на виставці.

Розповісти словами те, що побачиш на виставці, - то зовсім мало. Це потрібно побачити, відчуті і зрозуміти.

Хранитель музейних цінностей Д. Проскаченко провів екскурсію по виставковому залу. Майже кожна картина була обговорена, а згодом кожен присутній у залі мав змогу поспілкуватись з Надією Іванівною Падурською і декілька слів записати у книгу відгуків та пропозицій.

Ще довго в залі точились дискусії, розмови, а потім бажуючі переглянули відео-фільм «Храм Добра Надії Падурської». На мою думку, навіть не дивлячись фільму, лише відвідавши виставку, мимоволі потрапляєш у своєрідне царство добра, віри, надії та любові до життя.

Щиро дякуємо Вам за Ваше мистецтво.

Тож, хай Господь Бог оберігає Вас, Надіє Іванівно, від усього недоброго та злого.

Здоров'я Вам, творчого натхнення, а зі сторони влади постійної уваги, турботи.

Сільське життя. - №91. – 12.11.2005

**Надія Падурська: Хочу намалювати щось світле,
як мамина колискова**

Маленька Надійка часто залишалася вдома сама. Мати ляля доньку, і лише домашні тварини відповідали взаємністю стражденній дитині, яка змалечку мала цілий букет хвороб. Відтоді художниця все життя малює котиків, собачок і коней. Їхні зображення стали особливістю стилю, за яким упізнають самодіяльну художницю Надію Падурську. Її називають кіровоградським Ван Гогом, посестрою Марії Приймаченко. Насправді, картин видатних художників майстриня ніколи не бачила.

У Власівському будинку престарілих, який називається «пансіонат для ветеранів війни та праці з геріатричним відділенням», Надія Падурська оселилася вісім років тому. У її кімнаті стоїть великий стенд із малюнками. На столі розгорнуті листи ватману з чудернацькими візерунками, в які влітаються образи людей, птахів, тварин. Кожен малюнок дихає ніжністю й любов'ю. Споглядаючи їх, навіть не здогадаєшся, як непросто дається цій мініатюрній жіночці кожен рух. Вроджена травма хребта, численні складні операції (в тому числі й дві онкологічні) не зломали сильний дух Надії Іванівни. Спираючись на милиці, вона вперто крокує по життю й радіє кожній його миті. Прилаштувалася ходити, налягаючи на спинку інвалідного візка:

– Пройдуся і на душі стає легше. І людей бачиш, і світ, – каже.

Кожен її день починається з подолання болю, забути про який допомагає малювання.

– От морока: я ніколи в житті не бачила зблизька корову, тому вона й не дуже виходить! – зізнається жінка, показуючи свої нові ескізи. – Хочу намалювати щось світле, як мамина колискова.

Насправді ж їй не довелося пізнати материнської ласки. Отримавши «похоронку» про загибель чоловіка, мати злягла і дванадцять років пролежала прикутою до ліжка.

Дитинство Надії пройшло у Помічній Добровеличківського району. Змалечку чула гуркіт потягів – хатина стояла поруч із залізницею. Під колесами потягу загинула сестричка, лишилося двоє братів – Коля й Льоня.

Часто дівчинку замикали вдома одну. Її товаришем був кіт, якому можна було виплакати їй біль. Ще одним другом був добрий пес, який радісно вихляв хвостом, побачивши Надійку. Неподалік стояла свиноферма, куди кіньми підвозили воду й корми. Красиві й розумні коні на все життя закарбувались у пам'яті, їх залюбки малювала на полях газет чи списаних зошитів.

У голодному 1947 році брата засудили на вісім років таборів по статті «закону про п'ять колосків».

– Я росла, як бур'ян при дорозі. Постійно хотілося їсти, їла пуп'янки, зелені ягоди, бур'ян «калачики». Дитинство не хочу згадувати, це така печаль. Справжнє диво Господнє, що я вижила, змогла закінчити школу, влаштуватися на роботу, – згадує Надія Падурська.

Першим місцем працевлаштування став кінотеатр «Мир», де Надя була художником-оформлювачем. Малювала афіші, оголошення, стенди. А одного разу зайшов колега, глянув, як замурзана дівчина борсається з пензлями й фарбами, і вирішив допомогти.

– Ти не правильно робиш, – сказав. – Тут міркувати треба, ось дивись!

Це був перший професійний урок, який отримала Марія Падурська. Все життя вона шкодувала, що не мала можливості вчитися далі. Крім хисту до малювання, мала й здібності до віршування. Останні вісім років, живучи в пансіонаті, вона охоче віршує на різні теми. Буває, присвятить рядки артистам, які приїздять до ветеранів із концертом, або комусь із медперсоналу. Усе частіше замислюється над сенсом буття, переживає за долю України та свого народу. Цілу поему

присвятила Надія Іванівна Марусі Чурай, чиї пісні любить співати. Кілька товстих зошитів, списаних акуратним почерком, – це щира сповідь людини, чистої душою.

Читаючи свої вірші, Надія Іванівна світлішає обличчям і ніби стає молодшою. Інколи її голос зривається й очі наповнюються слізьми, і тоді ніхто з присутніх також не може утриматися від сліз.

– Мені б дуже хотілося побачити роботи Марії Приймаченко. Чи не могли б ви мені передати хоч кілька її малюнків? – запитує художниця, коли ми вже прощалися. – І ще кілька візерунків із Петриківки, чи як оте село називається, де розписують посуд і хати? Бо сама я навряд чи

колись доїду до цих місць, мене болячки обсіли, як круки. От якби я потрапила до цього пансіонату хоч трошки раніше, років із двадцять тому. Тоді б устигла більше намалювати.

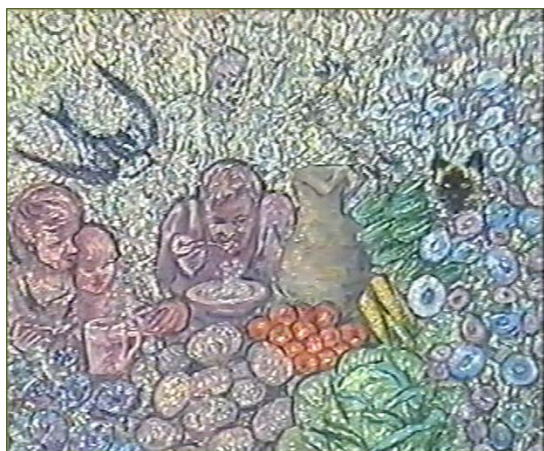
Обіцяю обов'язково передати, а в самої стискається серце.

Дорогою додому згадувала деталі нашої з Надією Іванівною розмови і не переставала дивуватися силі духу цієї дивовижної жінки, яка може слугувати прикладом для багатьох із нас – здоровіших, сильніших, молодших.

Увечері пролунав телефонний дзвінок. Голос Надії Іванівни бадьорий й дзвінкий:

– Людо, тільки, як будете щось писати про мене, не кажіть, скільки мені років. А то ще люди подумають, що я стара. А в мене ж іще стільки планів...

2014 рік

**Художниці, яку називають кіровоградським Ван Гогом,
виповнилося 72 роки**

Надія Падурська належить до художників, яких називають народними, самодіяльними. Її самобутній стиль мистецтвознавці вважають близьким до манери Ван Гога і Катерини Білокур – митців зі світовими іменами. Сама ж майстриня – людина скромна, хоча й радіє такому порівнянню. Днями в обласному художньому музеї відкривається виставка «На своїх полотнах я вільна, як Бог...», приурочена до дня народження нашої талановитої землячки, уродженки Помічної Добровеличківського району.

Свій 72-й рік Надія Іванівна зустрічає у Власівському будинку престарілих, який має назву «пансіонат для ветеранів війни та праці з геріатричним відділенням». Вона скромно живе в маленькій кімнатці, де водночас знаходиться міні-майстерня. Хоча відстань від ліжка до столу невелика, кожен крок дається з болем. Допомагають тримати рівновагу милиці та інвалідний візок, на нього можна спертися, коли втомляться руки.

На стіні висить стенд із портретами сусідів художниці по пансіонату – людей різного віку, настрою, світогляду.

– Це Наташа Киреева, не така вже й стара, але зовсім безпомічна, - розповідає Надія Іванівна, коли я на Великдень навідалася до неї в гості. – Ось у зеленій кепці мій друг, а це дідусь, якого вже немає серед живих. Такий був танцюрист завзятий – як тільки почує музику, починає відбивати чечітку, як молодий! Ось Геля, молоденька дівчина, хвора на епілепсію. А це наша медсестричка, вийшла заміж і звільнилася. Поруч – масажист Денис і охоронець, а біля них Юля...

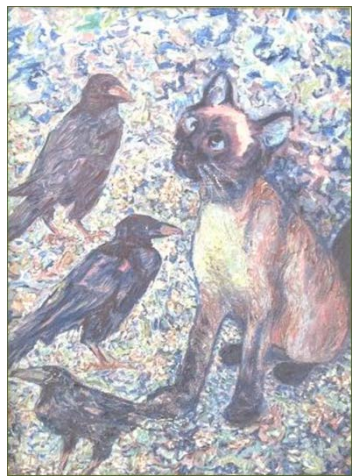
Розповідь про кожного – то невелика новела про долю людини з її болем, тугою і – обов'язково! – з радістю. Саме радістю, незважаючи на фізичні страждання, наповнений голос Надії Іванівни. Він звучить дзвінко й напручуд молодю.

– Як була малою, дуже любила співати, - згадує моя співрозмовниця, спираючись на спинку візка. – Батьки мене залишали вдома саму, то я і гралася, і співала вволю. Моїми друзями були коти й собаки. Їх люблю й досі, а ще – коней і птахів. Вони в мене майже на кожному малюнку.

Коли дівчинці було п'ять років, її спіткала біда. Якось вона вилізла на дерево, що росло посеред двору, впала з високої гілки і зламала хребет. Відтоді Надія все життя бореться з болем. А він дошкуляє вдень і вночі, не даючи спати.

– Іноді мені здається, що краще було б померти, ніж так мучитися, - зізнається жінка. – Лежу в ліжку, смерті чекаю. А воно все не вмирається і не вмирається. Тоді я тихенько встаю й починаю малювати.

До речі, натхнення в останній час не приходило до Надії Падурської дуже довго. Тяжкі випробування, що випали на її долю, не надто сприяли творчій насназі. За попередні роки було написано чимало картин, які прикрашають кіровоградські й київські колекції, навчальні заклади, книгозбірні. Деякі експонувалися в обласній науковій бібліотеці Чижевського, деякі – на персональних виставках, які художниця, на жаль, відвідати не може через хворобу.

Шість останніх років вона й не сподівалася, що знову візьме в руки олівець і фарби. Аж тут, коли на новий рік подарували стосик паперу і пензлі, раптом згадала минуле й почала малювати. Щоправда, не масляними фарбами, а акварелями. Так, в очікуванні весни, намалювала кілька десятків цікавих робіт. Їхня тематика різноманітна: є й улюблені котики з собачками, і Коза-Дерева, і закохані пари, і казкові диво-птахи. Особливе місце в творчості художниці займає тема війни. Наприклад, робота під назвою «Не для війни», зображає щасливу родину: маму, батька й маленьких дітей. А поруч «садок вишневий коло хати, хрущі над вишнями гудуть».

Надія Іванівна щодня слідкує за новинами зі сходу України, зі сльозами на очах розповідає про те, як переживає за молодих бійців. Вона мріє про часи, коли на Донбасі перестануть гинути люди й запанує мир. Каже, що просить про це Господа щодня.

2015 рік

Тетяна КОСТЕНКО – науковий співробітник
відділу музею - картинної галереї
Петра Оссовського «Світ і Вітчизна»

В Кіровограді відкрито виставку робіт Надії Падурської

27 квітня 2015 року в Кіровоградському обласному художньому музеї відкрито виставку творів Надії Падурської «На своїх полотнах я вільна, як Бог...». Співорганізатором виставки є відділ мистецтв Кіровоградської обласної універсальної наукової бібліотеки імені Д.І.Чижевського.

Надія Іванівна Падурська народилась 26 квітня 1943 року у смт Помічна Добровеличківського району Кіровоградської області.

Надія народилась здоровою, швидкою та веселою дівчинкою. У родині вона була найменшою дитиною. Як їй розповідала її мати, маленька Надійка любила вилазити на дерево й співати там пісні. Одного разу сталась трагедія – в 5-ти річному віці дівчинка впала з дерева і сильно пошкодила хребет. Вона залишилась живою, але з того часу стала обмеженою в деяких фізичних можливостях. Але все-таки ходила до школи, гарно навчалась, та найкраще в неї виходило малювати. Після закінчення школи обдаровану дівчинку прийняли на роботу художником-оформлювачем у кінотеатр «Мир» м. Помічної. Там вона малювала афіші, оголошення, стенди та ін.

Навчалася в Московському заочному університеті народного мистецтва. У 1980-х роках познайомилась з кіровоградським художником Володимиром Плітіним. Саме він дав їй багато професійних порад і переконав більше писати олійними фарбами. Він змусив її повірити в те, що вона може бути справжнім художником.

Перша картина Надії була про матір: на фоні червоного неба сидить стара ненька і вузлуватими натруженими пальцями тримає газету, випромінюючи спокій і віру...

Яскраве образне бачення навколишнього світу та ще й величезна любов до людей пробудили у Надії Падурської бажання взятися за пензель.

Творчість Надії Іванівни співзвучна із творчістю Катерини Білокур – відомої української художниці, майстра народного декоративного живопису, представниці «наївного мистецтва». Надія Іванівна навіть намалювала портрет художниці. Коли до її рук потрапив альбом творів Катерини Білокур, то художниця відчула справжнє свято квітів: з кожної сторінки усміхалися красолі, ромашки і жоржини, і мальви з чорнобривцями, айстрами та нагідками, переповиті виноградом і крученими паничами – ніби живі виростили на сторінках книги. Відтоді і сама Надія почала пильно придивлятися до кожного стебельця, квіточки, і ще більше хотіла так малювати. Ця подія стала вагомим поштовхом до творчості. У 1993 році в Яготинському державному історичному музеї була відкрита виставка робіт Надії Падурської.

Про «феномен провінційної художниці» почали багато писати і говорити. У 2002 році вона була нагороджена подякою Київського міського педагогічного коледжу. У цьому ж коледжі створена ціла галерея мистецтв, започаткована роботою Надії.

Надія Іванівна – учасниця республіканського вернісажу, який проводився 1987 року у м. Києві в рамках роботи 2-го Всесоюзного фестивалю самодіяльного і народного мистецтва, була відзначена нагородою цього фестивалю. Також була нагороджена дипломами, подяками, грамотами, серед яких - «Медаль Лауреата Всесоюзного фестивалю народної творчості» у м. Москва у 1987 році, яка зберігається у фондовому зібранні Добровеличківського районного краєзнавчого музею.

Перша персональна виставка Надії Падурської була відкрита у Кіровоградському художньому салоні у 1989 році й викликала великий інтерес шанувальників мистецтва і професіоналів. Адже роботи художниці дуже цікаві та оригінальні, відрізняються своєрідною манерою сприйняття навколишньої дійсності. У своїх картинах вона живе, страждає, вірить, мріє. Її твори випромінюють любов до квітучої української природи, життєствердність, святковість та оптимізм. Ніби світлі дитячі посмішки, ясніють вогники оранжевих пелюсток у серпанку, а серед них зграйка

пташок. Це – «Спогади про дитинство», «Моє рідне село», «Казковий птах» (1994), «Усе живе, усе співає» (2015).

Образотворче мистецтво художниці, самобутнє та народне, сповнене філософським змістом, силою духа, мужністю, а головне – жагою до життя. Про її творчість кажуть, що ці роботи, неординарні за технікою виконання і за безмежною ширістю, з якою вона ділиться своїм світобаченням. Природа у роботах Падурської подана у своєрідній інтерпретації, через картини з нами наче говорить оточуюче, минуле, природа, життя...

У Добровеличківському районному краєзнавчому музеї знаходиться 49 живописних творів художниці та численні малюнки, зберігається і відеофільм кіровоградської журналістки Людмили Ніколаєвської «Храм добра Надії Падурської». Також у музеї були відкриті дві персональні виставки - «Моє мистецтво тобі, Україно!» (2004), «Бережи іскру Божу» (2005).

Надія Іванівна поетизує своїх героїв – чи то дитя, що вперше пішло, чи літня людина, на долю якої випало лихоліття війни. Вона неодноразово висловлювала свою любов до України, бажаючи їй процвітання і достатку. Художниця вважає, якщо щось «зачіпило» людину за живе, значить вдалося зловити ту мить і те високе, що є у кожного.

Щедро обдарована талантами Надія Іванівна має гарний голос, з дитинства закохана в народну пісню. Відчуває музику слова, образи її багатого внутрішнього світу проявляються і в поетичній формі. Її поетичний твір увійшов до збірки віршів та пісень поетес та композиторів Кіровоградщини «Зоря материнства» (2005).

Виставка творів Надії Іванівни Падурської «На своїх полотнах я вільна, як Бог...» – перша персональна виставка художниці в стінах Кіровоградського обласного художнього музею. В експозиції представлені її живописні й графічні роботи з фондового зібрання Добровеличківського районного краєзнавчого музею, Кіровоградської обласної універсальної наукової бібліотеки імені Д.І. Чижевського, надані з приватних колекцій Юрія

Любовича, Володимира Нагорного, Валентини Кондратенко - Процун та ін.

Роботи Надії Падурської знаходяться не лише в музейних збірках України, а й у приватних колекціях, в тому числі США, Японії, Німеччині.

Зараз Надія Іванівна проживає у пансіонаті для ветеранів війни та праці з геріатричним відділенням у смт Власівка Світловодського району. Не дивлячись на всі перепони, вона вперто крокує по життю і радіє кожній його миті. Головним у своєму житті вона вважає служіння мистецтву, сповна віддаючи йому душу.

Приїхали на відкриття виставки і земляки художниці: заступник голови Добровеличківської районної ради Сергій Іванович Хрущ, директор Добровеличківського районного краєзнавчого музею Валентина Миколаївна Грінченко, завідуюча шкільним музеєм, бібліотекар Помічнчанської ЗОШ №3 Тетяна Валентинівна Ружанська. Під час теплого вітального слова земляки художниці передали до фондів Кіровоградського обласного художнього музею дві роботи Надії Іванівни Падурської «Ранок» та «Пам'яті Катерини Білокур».

Під час урочистого відкриття виступали люди, доля яких так чи інакше перетиналася із життєвим шляхом художниці. Заступник голови Кіровоградської обласної державної адміністрації Віта

Вікторівна Атаманчук, яка стала ініціатором проведення даної виставки, поділилась цікавими моментами з її особистої переписки з Надією Іванівною. Викладач Кіровоградської міської дитячої художньої школи імені О.О.Осмьоркіна Олександр Іванович Кривко, член Національної спілки письменників України, член обласного літературного об'єднання «Степ», поетеса, громадський діяч Антоніна Михайлівна Корінь, керівник Кіровоградського муніципального камерного хору, заслужений діяч мистецтв України Юрій Васильович Любович, викладач-методист Кіровоградського музичного училища Людмила Іванівна Френчко, поетеса Валентина Фоківна Кондратенко-Процун (сmt Добровеличківка), колишня співробітниця відділу мистецтв Кіровоградської обласної універсальної наукової бібліотеки імені Д.І.Чижевського Елла Михайлівна Янчукова розповіли про історію їх спілкування з Надією Падурською. Світлана Анатоліївна Ушакова – завідувача відділом мистецтв Кіровоградської обласної універсальної наукової бібліотеки імені Д.І.Чижевського дала творчу характеристику представлених творів.

На відкритті виставки також було презентовано буклет робіт Надії Падурської.

Сподіваємось, що проведення даної виставки стане ще однією сходинкою на нелегкому шляху художниці до визнання серед широких верств населення.

2015 рік

Зміст

Передмова	6
«На полотні мого життя...»	8
Список використаних джерел	22
Поезія Надії Падурської	23
ЗМІ про Н.І.Падурську	29

Тетяна Валентинівна Ружанська,
провідний бібліотекар

Олеся Петрівна Логвін,
учитель історії та правознавства

На полотні життя Надії

Біографічний нарис

Шкільна бібліотека
Помічнянської ЗШ №3, 2017

